Ч. 164. Львів, Субота, дня 21. липня (3. серпня) 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуациї в краю.

Сецесия руских послів з сойму була важною подією в політичнім житю нашого краю. Показує ся се наглядно з того, що кожда сторона і партия, хотїла з неї уковати збрую для себе, вихіснувати єї для своїх цїлий. Обговорюючи причини і наслїдки сеї події, ми вже достаточно вияснили теперішну ситуацию у польско-руских відносинах.

Однак не можемо ще мовчки поминути нинїшної статї »Gazet-и narodow-ої« — не з сеї причини, що она признана загально »орґаном намісника«, та що дивним случаєм єї статя »Po demonstracyi« появила ся рівночасно з приїздом п. намісника і обнятя ним урядованя — але головно тому, що містить она деякі фальшиві звістки про наше, як і послів-угодовців становиско в теперішній політичній ситуациї.

»Рускі угодовцї — пише згаданий орґан — під зручним проводом п. Барвіньского, мимо скромного числа послів, які зачисляють ся до сего сторонництва, відограли важну ролю в соймі і в державній радї. Межи собою називають ся приклонники Барвіньского »реалїстами« — з сеї причини, що свобідні від всяких засадничих упереджень, уникаючи борби, числячись осторожно з фактичними обставинами, лише з помочию політичної гри, веденої у затишних, довірочних переговорах, зискали для руского елєменту за десять лїт більші здобутки в соймі, в державній радї і у правительства, чим всї рускі опозицийні сторонництва від р. 1848«.

Повторивши за другими дневниками безглузний польский парадокс, »що Русинів усїх партий лучить спільна ненависть до Поляків«, »Gazeta narodowa« виводить дальше, що Барвіньский і тов. лише з практичних зглядів »опанували се чувство«, однак коли »видало ся п. Барвіньскому і тов., що запевнивши собі по тихо протекцию з Відня, могуть вже не оглядати ся на Львів, они поквапно скористали з учиненої їм підступно пропозициї д-ра Олесницкого в послїднім соймі, щоби нечаянно станути на чолї рускої опозициї при демонстрацийнім виходї з сойму. Дали фольґу серцю — але забули в сїй хвилї про рахубу, перестали бути реалїстами. Бо зірвавши мости з Поляками, не найшли союзників в народовцях, які в оголошенім, передвиборчім маніфестї виперли ся угодовців.

Надармо »Руслан«, орґан п. Барвіньского — каже »Narodowa« — силить ся доказати спільність завдань і цїлий єго партиї з иньшими сторонництвами рускої опозициї, а про Поляків висказує ся від тепер однако як »Дѣло« і »Ґалїчанїн« — наші вороги«.

Поминаємо вже то, що навіть центральний, польский комітет заговорив сим разом про »wrogie żywioły narodowości naszej«, а польска праса силила ся всїма пекольними красками змалювати Русинів, як смертельних своїх ворогів, то ми не хочемо торгувати ся з »Narodow-ою« о слова і виказувати їй, що сего слова ми взагалї не уживаємо супротив племяного нам, польского народа. Але просто мусимо заперечити правдивости твердженя »Narodówk-и«, немов то »Руслан« приняв був на себе завданє зблизити партию Барвіньского до руских опозицийних сторонництв. Ми анї не кокетували нїколи з радикалами анї не похваляли, ба навіть нїколи не покривали мовчанкою консолїдацийних здєлок націонал-демократів з москвофілами, а против сих послїдних виступали завсїгди і всюди з найбільшою беззглядностию, бо в символ нашої політичної віри ми поклали на першім місци винищенє сеї поганої язви на нашім народнім поли.

Як кождий орґан і кожда партия мусить і повинна ширити свої ідеї та зискувати приклонників, так і ми нераз звертали ся до руского загалу зі словами розваги та ободреня, стараючи ся о скупленє руских сил, але на нашім ґрунтї, на ґрунтї реальної, просьвітної та економічної працї віддалік від радикальної нахальности та осторонь від москвофільскої дволичности. Сею дорогою ми понесем дальше наш політичний стяг, неоглядаючись на те, чи заслужимо на похвалу польскої, галицкої праси, чи нї, бо ми переконані, що лише на сїй дорозї дадуть полагодити ся в мирний і справедливий спосіб польско-рускі відносини в Галичинї. Ми ідемо за зьвіздою наших сьвятих переконань, а осуд нашого дїланя оставляємо супокійно історії.

Виборчий рух.

Др. Евген Олесницкий оповіщує: Дня 7. н. ст. серпня с. р. стану о 5. годинї пополудни в Жидачеві перед виборцями в цїли зложеня справозданя з дїяльности соймової.

В Стрию в недїлю дня 28. липня с. р. відбули ся передвиборчі збори при участи над 500 селян-виборців, що по береги заповнили велику салю »Народного Дому«. Збори одноголосним

Наталь Вахнянин.

Великий чоловік малого місточка.

Без обиди сказавши, могло се дїятись в Щирци, Мостисках, Радимнї або в якім-небудь місточку Галичини, але най дїє ся в Куликові.

Отжеж в Куликові на двірци стоїть спора громадка людей сьвяточно прибраних та дожидає поїзду львівского. Де-хто увесь в »чорнім« — се інтелїґенция; де-хто в капотї з петлицями, у високих чоботах та історичнім білім цилїндрі — се міщане. Тут пейсатий потомок Авраама в лястиковім халатї, білих панчохах, лаптях та куници; там передміщанин в старосьвітскій сукманї та у високій смушковій шапцї на завісах. А всї они люде не простї, не звичайні. Се члени ради міскої, — одним словом — люде великі, »старшина“. Біля них, але трохи по заду, стоять урядники міскі: учитель, кондуктор дороговий, інспектор фурдиґи, нічний сторож і два поліцаї при копистках з часів Марії-Тереси та в автономічних рогатівках.

Треба жити в такім місточку, щоби мати вірне понятє о »старшинї« міскій

Поза містом нїхто і не гляне на них, нїхто їх не уважає, але в містї! Там все клонить ся низенько, порпаючі в сьмітю воробцї злїтають на двацять кроків, уступаючись їм з дороги, а і звони на звінницї звонили-б на вид їх, як би — розуміє ся — самі могли порушатись.

Отжеж стоїть та „старшина« на перонї. Попереду сам сенїор старшини, пан бурмістр. В правій груба тростина з білою головкою, знамя поваги; через плече торбинка, знамя подорожи. Він до всїх привітливий, лице веселе, здорове, червоне, зі всїми перекидаєсь він ласкавим словом по черзї.

Надходить поїзд. Всї клонять ся низенько, всї в смиреню прощають голову міста. Він повагом підступає до вагону II кляси, всїдає. Третє звоненє, »fertig“, „gotów«, — тілько не „готов«, — інтернаціональна трубка, інтернаціональний свист машини, поїзд рушає. Пан бурмістр глядить ще з вікна ваґона і рукою віддає послїдний низький поклін „старшини«.

От вже і сидить він на мягкім сидженю і глядить на подорожних, неначе би хотїв їм сказати: »Ви бачили, як мене прощали? Ох, коби ви знали, хто я!«

Але ті подорожники якось мало журять ся паном бурмістром: говорять між собою голосно, барашкують, регочуть ся навіть, мов би в Куликові нїхто не сїв до ваґону, — дїйсні прототипи індеферентизму. Але пождїть, ви натягнете иньші струни!

Наш горожанин славного з чудотворної ікони Куликова мішаєсь до бесїди. Він говорить зовсїм розумно. Тілько ті індиференти мало слухають тої розумної річи. Пан бурмістр починає о ріжних системах каналїзациї міст, о дезінфекцийних средствах, водопроводах. От, Куликівцї слухали-б єго весь день, а може би дехто написав о тім і кореспонденцию до якого дневника львівского...

— Но, то мушу я тим людцям остаточно сказати, хто я і за чим їду! — думає наш голова Куликова. І дїйсно, він повів річ так зручно, що товариші єго дізнались небавом і про єго високе становище автономічне, і про єго цехмістерство над шевцями куликівскими, і про єго директорство в касї задатковій; дізнали ся, що він взяв білєт на далеку подорож на Жовків, Раву, Любачів, Ярослав, Радимно, Перемишль, Мостиска, Судову Вишню, Городок до Львова і що всюди має він лично приглянути ся найновійшим системам каналїзациї, щоб найлучшу з тих систем приноровити відтак до свого родинного гнїзда.

Але мимо всего нїхто з подорожних не зняв навіть капелюха перед »великим чоловіком« малого міста, противно, дехто глянув навіть на него з легким усьміхом, чи жалем.

— То найлучше замовкну зовсїм! — подумав в души пан бурмістр і всунув ся в куток ваґону.

На сусїдній стациї доперва виглянув він крізь вікно. Люде, видимо, пізнали єго і чемненько поздоровили пана бурмістра з сусїдного місточка. Пан бурмістр, здаєсь, вдоволив ся тим дуже. Він уже і не дивить ся на своїх сопутників і думає думку: »Не дбаю я про вас, бо мене і мою широку дїяльність знають

рішенєм, серед невмокаючих оплесків, поставили кандидатом на посла з куриї сільских громад стрийского повіта д-ра Евгена Олесницкого, адвоката в Стрию. Др. Олесницкий приймив кандидатуру, заявляючи, що в виду того не буде кандидувати в жидачівскім повіті, з котрого доси був послом.

Передвиборчі віча в Золочівщині відбудуть ся: 1) в неділю 11. серпня по вечірни в Соколівці і Поморянах; 2) в неділю 18. с. м. по вечірни в Гологорах і Озірній; 3) в понеділок 19. с. м. по вечірни в Олієві і Підлїсю. — За Виділ »Рускої Ради« в Золочеві: *Рожанковский* голова, о. *Малий*, секретар.

В Снятині відбуде ся в неділю 4. с. м. о 1. год. пополудни, передвиборче віче в міскім броварі, а о 4. год. пополудни того самого дня фестин, устроєний »Рускою міщаньскою Читальнею«.

Передвиборче віче в Угнові, заповіджене на день 2. н. ст. серпня с. р., відбуде ся там в неділю дня 11. н. ст. серпня с. р. о 5. год. пополудни в громадскій стражници. — За виділ »Равскої Рускої Ради« о. *Іван Киприян*, предсїдатель.

З Коломиї надіслано до »Дѣла« відозву з 13 (26) липня з 12 підписами — по чотири підписи з судових повітів гвоздецкого, коломийского і печеніжиньского, з кождого повіта по одному сьвященикови (Іван Могильницкий з Сорок, Віктор Кисілевский з Товмачика і Денис Балицкий з Текучи) і по трех селян. Підписані скликують сею відозвою (на основі »довірочного собранія« в Коломиї з дня 12. (25) червня с. р.) на пятницю 2. н. ст. серпня на 3. годину пополудни до салї „Народного Дому“ в Коломиї мужей довіря із всїх сел повіта на собраніє в цїли: »1) образованя повітового виборчого комітета, 2) обсужденя кандидатур, 3) установленя кандидата на посла і 4) постановленя проґрами виборчих віч«. При кінци відозви сказано, що »участіє в сем собранію могуть пр няти лиш приглашенниї мужи довіря«. — Се »собраніє« то очивидно акция д-ра Дудикевича в інтересї своєї кандидатури на посла до сойму з повіта коломийского, бо се не тайна, що др. Дудикевич дістав апетит на пословане. Вже з того, що »Дѣло« не помістило сеї відозви, видно, що редакция заняла відклонне становиско супротив кандидатури »Галицкого Росиянина« з Коломиї. Однак се не є, як звісно, міродатним для »народного комітету« і єго делеґатів до Русскої Ради. Може они знов вирвуть ся свого орґана і всїх діл єго.

З *Бродів* оповіщує »Ґалїчанїн« куріозну відозву »От виділа политического общества „Селянская Рада в Бродах«, підписана сьвящеником Фтеодосієм Еффиновичем, як предсїдателем і Ст. І. Носевичем, як секретарем. Відозва заповідає, що „12. серпня відбуде ся великоє (!) передвиборчоє собраніє в комнатах міщанской читальни возлї великой церкви“. Дальше підносить відозва, що »посольский кандидад с русской сторони єще не назначен, тож наміряющих в бродском повітї кандидувати, просим сголосити кандидатуру на письмі к виділу »Селянской Ради« в Бродах«. Аціба кацапики, вон в Суздаль репрезентувати повіт, — тут ви не репрезентуєте нїчо і нїкого; в Брідщинї не удасть ся вам консолїдацийна плиганка!

Заразом на самім чолї числа »Ґалїчанїн« заміщає »Отзив от центральн го виділа Общества ім. Качковского« з повними підписами Дїдицкого і Пелеха, задля скликаня ґенерального »собранія« на той самий день до Бродів. Розуміє ся, що в проґрамі є і богослуженє, відтак „шествіє з прапором“ збори з »обикновенним« порядком і надобикновенними »лекциями і декламациями«, а після сего »общая перекуска«. Якось щасливо найшов ся навіть ювилей бродскої філії »Общества«, який „буде отпразнован пропітієм розличних народних церковних пісень і проізнесенієм деклямаций, а кромі того „сиграють селяне з Заболотовець (знов звісний о. Савюк) комедийку „Запомороченная“ (дуже відповідне для учасників сего празденства — Ред.), а „Русскій театр в Бродах“ комедийку „Урльопики“. Вечером будуть танцї, сьпіви, штучні огнї, ядствіє і питіє і баламученє народа на велику скалю в користь „пока що неізвістного“ для невтаємничених, кацапского, кандидата до сойму з бродского повіта.

Прогулька на Угорщину.

Замітки з подорожи.

Минувши стацию Кевелїв (Kevele) придержуємо ся в стациї Буркут (мадярский). Є се купелева стацийка з простими і дешевими урядженями. Тут подибалисьмо знакомих Русинів і Русинок; кажуть що служба мішає дуже язик і наводять приміри такі: чи будуть кісасоня (панна) фріштиковати? Дїтваки розносять квасну воду на продаж. Подорожні попивають, от, хотьби для цікавости. -- То пан отець — каже угорско-руский селянин — буркутскі, а то їх княгиня (жена), а се дїти їх. До них належить стация Білїн.

Належало-б згадати про угро рускі церкви здовж шляху Ясїнє-Сигот. Церковцї є по селах деревляні, дуже малі, в видї простокутника з звичайним дахом — на передї низька, чотирогранна вежочка — а над голосницями, деревляна пірамідка кінчаста, ґонтою побита. Ледви одну церковцю замітилисьмо, що по серединї простокутника по обох боках має розширенє, через що церков видає ся хрестообразною; декуда є коротеньке піддаше около 3 стіп навкруг церкви. Се загальний тип угорско-руских церквей на тім шляху.

Хати такісенькі, такі самі, як у наших Гуцулів, але богато біднїйші, а декотрі до крайности запущені. Тай ноша така сама, як по той бік Карпатів; замітна рідша поява червоних запасок, а переважає краска синя. В стациї Тісакез (Köz) спливають ся Чорна і Біла Тиса разом і стають вже поважною рікою.

Вїздимо до стациї Рагів (Rahi): видно 2 муровані, рускі церкви (простокутник з вежою). Є ту також много купелевих гостей. Будівлї муровані, деревляні та ще типу гуцульского, або барокового. Від Рагова аж до стациї Льонка обі сторони ріки Тиси зарослі виключно білою хащою, густо аж по самі верхи убоча, межи котрими зелїзниця з Тисою і гостинцем вють ся в безнастанних закрутах.

В Dejer Pataku і Требуші — стация, котра 2 місточка по обох сторонах Тиси лучить — находить ся фабрика скла. В стациї Viso Vülgyi — стоїть много фіякрів — звідси їдуть до поблизького місточка Viso-Васів. Тут чулисьмо, як жид пасажер дуже добре по руски розмовляв з селянами, питав, чи косовицю сїна почали—і чогось невдоволений одним, назвав єго згірдливо: Ти необрізаний! Жид дуже счудовав ся, коли один з нас хотїв з ним говорити по руски, тай сего не хотїв зробити, іно говорив по нїмецки.

В Erdesvölgyi в короткім Ярі, з прямовісною, лїсистою стїнкою, стоїть на узгірю прехороша мисливска палатка архикнязя Рудольфа, на котру ломаною Нїмеччиною звертає увагу кондуктор. Ріка Тиса ширшає—появляють ся на нїй пороми на линвах, тай дараби (стави) наповнені ялицями. Гори меншають, долина іпиршає; долина урожайна, збіже буйне, росте всїляке, межи збіжем, вівсом, ко орузою стоять рядами сливові дерева. — Наступає дальше більша кітлина — се Бичків і Великий Бичків, місточка з мурованими домами і фабричними комінами, які сьвідчать про промисловість (мають се бути фабрики соди).

(Конець буде).

Новинки.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Симеона юрод.; рим.-кат. Стефана. — В неділю: гр. кат. Мариї Магдалини; рим.-кат. Домінїка.

— **Намісник ґр. Пінїньский** вернув в четвер з побуту лїтного в Швайцариї і обняв урядованє.

— **В справі будови академічної ґімназиї** у Львові була, вибрана львівскими Русинами, депутация зложена з п. Романчука і члена кр. виділу д-ра Савчака, у Відни у мінїстра просьвіти д-ра Гартля. Позаяк рішенє справи буде залежати також від Hochbautendepartament в мінїстерстві внутрішних справ, отже депутация була також у мінїстра-президента яко мінїстра внутрішних справ д ра Кербера. (У мінїстра скарбу, котрий тепер на урльопі, не могла бути депутация). Показала ся однак потреба, щоби приспішити справу будови ґімназиї Франц-Йосифа в Тернополи, длятого до згаданої депутациї прилучив ся також п. Ол. Барвіньский, котрий мав тепер нагоду на місцї в Тернополи розслїдити відносини і їх представити мінїстрови просьвіти.

З нагоди побуту рускої депутациї у Відни нинїшна »Gazeta narodowa« пише отсю видумку: »З »зажаленєм на долю руского населеня в Галичинї«, а радше з прошенєм о поперте при виборах до сойму, їздили до Відня пп. Барвіньский, Романчук і Савчак. Що їм др. Кербер відповів, доси „Дѣло“ не подало«.

— **Про мнимі переговори ґр. В. Дїдушицкого з Русинами** пустила імовірно москвофільска аґенция качку до Politik, а на сїй основі поспішив „Ґалїчанїн“ донести своїй публицї, *що очивидно нїхто* иньший, лише Барвіньский мусїв вести сї переговори. Тимчасом п. Барвіньский був в Тернополї при іспитї зрілости, а вернувши звідтам виїхав був до Відня. Цїль такої москвофільскої качки очивидна!

— **З товариства »Основа« у Львові.** П. Т. Абітуриєнти, що мають намір вступити на технїку, можуть звернути ся по близші інформациї листовно до тов. »Основи« ул. Льва Сапіги ч. 19. За Виділ: *Фр. Тузяк.*

— **В Копичинцях** відбуде ся дня 11. с. м. вокально-деклямацийний вечерок на будову »Народного Дому« в Копичинцях. По вечерку бу-

---

люде і широкий сьвіт. Що менї до такої зволочи, як ви!«

Але вже на другій стациї поздоровив єго лиш якийсь мізерненький чоловічок, може який вихожий Куликовець. В Раві вже нїхто не знав »великого чоловіка«. Чим дальше, тим гірше. Він стає чим-раз сумнїйшим і думає: »Чи сьвіт такий невдячний, чи може він ширший, як менї здавало ся? Я трудив ся тілько лїт для добра мого міста, о трудах моїх писали і ґазети, тепер їду в так важних справах, і то на кошт громадский, а тут?...“

Прикрі чувства давили грудь „великого чоловіка“.

— Треба зачати з другої бочки! — думав він. Тепер вже не представляє ся він нїкому яко бурмістр, цехмістр і директор, а є собі для кождого звичайним чоловіком, простим горожанином Куликова і більш нїчого. І в такій постати їде щасливо дальше.

Успіх є. Тепер вже нїхто не сьміє ся з него, хоч-би наш голова сказав і яку дурницю. Всякий прощає єму, бо знає, що має перед собою чоловіка невеличких засобів духових, звичайного Куликівця, ремісника чи господаря ґрунтового. Противно, дехто навіть чудує ся широкому знаню і відомостям міщанина куликівского і каже собі: »Таки і наш край двигає ся поволи... От який розумний міщанин, хоч простий чоловік!...«

В Ярославі посунув наш голова incognito своє так далеко, що зняв шапку перед кельнером готелю краківского, куди заїхав. І добре вийшов на тім. Єму дано комнатку в офіцинах з виглядом на стайнї і він пересьвідчив ся наглядно, що в Ярославі каналїзация і дезінфекция стоять так само низько, як в Куликові. »Тілько як би Куликівцї колись о тім дізнали ся, що їх голова і перший чоловік ночував в вонячій комнатї! Чи не упала би єго повага?« От така мисль мучила єго в дальшій подорожи, але і на то »великий наш чоловік“ найшов раду. Таж о тім всїм нема потреби Куликівцям згадувати. Противно, їм можна сказати, що всюди стрічали єго люде з великими почестями неначе якого маршалка повітового або совітника намісництва. Але хоч як наш голова успокоював себе, таки остаточно, покінчивши подорож наукову і оглянувши тихцем закриту Полтву львівску, коли вертав до свого родинного гнїзда, не міг позбудить чувства, що в Куликові найлучше, що Кулуківцї зі всїх народів галицких люде золоті! Великі міста, хоч би і такий Перемишль і Львів, то сам »швіндель«, морока тай годї! Люде мало поважають власть і достоїньства, а більше глядять на розум. У Львові не кланяють ся навіть ґенералам, хоч ґенерала можна легко пізнати з далека. »Але най но який чужий загляне менї тепер до Куликова! Я вже дам єму почути, хто я і куди я не їздив, якого сьвіта я не бачив!... А великим чоловіком таки лишу ся, хиба що при нових виборах до ради міскої взяли би верх ті новомодні анархісти«...

1889.

дуть танцї. Стрій спацеровий. Личних запросин не висилає ся.

— **Видїл філії „Просьвіти“ в Самборі** подає до відомости, що в недїлю дня 4. серпня відбуде ся *в Морозовичах* о 5. год. пополудни на площи перед читальнею віче під голим небом, на котрім др. Данило Стахура пояснить закон з дня 18. лютого 1878 ч 30. В. з. д. о вивласненю під зелїзницю. Всїх інтересованих просить ся о як найчисленнїйшу участь.

— **Краєва шкільна рада** на засїданю дня 29. липня с. р. ухвалила: іменувати: Вал. Вуйцїкову, Йос. Творковску, В. Сєкерску, учительками в Тарнові; Івана Доманїка управителем 2-кл. школи в Белзї; мол. учительками 2-кл. шкіл: Ольгу Лукасївну в Слеменю, Йос. Білецку в Мокрисках, Мих. Клосїньску в Порембцї ушевскій, Йос. Ґалїківну в Ясеницї, Ел. Шмірґіцівну в Косинї; учителями і учительками 1-кл. шкіл: Михайла Годованьского в Замочку, М. Денкевичівну в Березницї, Евг. Богдальску в Коропужу, Юлїяна Прокопа в Ґоспридовій, Стан. Ґермату в Розкохові, Антона Владичина в Пригойци, Володисл. Вітковского в Недвядю.

перенести: Ан. Шротманївну з Волї дрвиньскої до 2-кл. школи в Охотницї, Йоахима Шараневича з Жулина до 1-кл. школи в Бжежаві, Вол. Поцалуня з Довгого до 1-кл. школи в Страхоцїнї;

вилучити громаду Нараїв-село бережаньского округа зі шкільного обсягу в Нараєві місті і зорґанїзувати окрему 1-кл школу в Нараєві селї; зорґанїзувати 1-кл. школу в Ненадівцї кольбушівского округа; зреорґанїзувати: 3-кл. школу видїлову жіночу, получену з 4 кл. народною школою в Ярославі, на 5-кл. школу видїлову жіночу, получену з 4-кл. народною; 5-кл. народну школу муж в Подґужу на 6-клясову; 3-кл. народну школу жіночу в Риманові, сяноцкого округа, на 4-клясову, а 4-кл. школу муж в Риманові на 5-клясову; 1-кл. школи на 2-клясові: в Ропі горлицкого округа і в Добрівлянах дрогобицкого округа.

— **З львівскої політехніки.** П. Антін Пошель, артист-різьбар, зістав платним доцентом для науки модельованя у львівскій політехницї.

— **Процес** надвірняньского старости Ґалецкого против цирулика Бляуа покінчив ся. Найвисший трибунал відкинув внесену жалобу неважности і затвердив вирок тернопільского суду, котрим засуджено Бляуа на пять місяцїв вязницї.

— **Запомоги для інтернатів.** З ухваленого соймом фонду на запомоги для інтернатів, краєвий видїл удїлив мужеским інтернатам: в Тарнові, Тернополи і Львові (II інтернат) по 2.000 кор., в Залїщиках 4.000 кор., в Кракові 5.000 кор., в Сокали 8.000 кор., в Самборі 15.000 кор., а жіночому інтернатови в Кракові 2.000 корон.

— **Про кандидатуру д-ра Дудикевича** з Коломиї пише краківский »Naprzód«, орґан польских социял демократів: »В коломийскім повітї зголосив кандидатуру один з найвиднїйших галицких москвофілів, др. Дудикевич, котрий розвинув в цїлім повітї форсовну аґітацию. Говорять, що др. Дудикевич готовий заплатити за вибір 10.000 злр., а крім того обіцяв давати на ширенє своєї ідеї 3.000 зр. річно. Звідки др. Дудикевич черпає фонди на вибори, не тяжко відгадати. Рублї стоять на біржі досить добре (1 рубель = 1·28 злр.). Др. Дудикевич, чоловік проворний і гладкий, добрий адвокат, добрий бесїдник, москвофіл, стремлячий сьвідомо до своїх цїлий, найшов симпатию і видатну поміч у своїх протекторів в Петербурзї, котрим йде о те, аби в галицкім соймі засїдав один »русский« чоловік. Дудикевич заповідає вже тепер, що в соймі буде промовляти виключно по російски. Крім Дудикевича кандидує ще руский радикал др. Кирило Трильовский. Руски народовцї не ставлять нїякого кандидата, бо о. Войнаровский з Балипець предвиджуючи, що перепаде, зрік ся своєї кандидатури. В виду сильної акциї д-ра Дудикевича грозить небезпечність, що почуємо в соймі російску мову. Ся небезпечність тим сильнїйша, що обшарники з кн. Пузиною на чолї готові радше піддержувати д-ра Дудикевича, як радикала Трильовского, уважаючи першого за консерватиста і противника хлопского піднесеня. Се — нове явище тихої сполуки східно галицкої шляхти з москвофілами, про котре ми вже не раз писали. Отже будемо небавом сьвідками подїї, що завдяки нашій шляхтї, до галицкого сойму війде московский аґент. Польских і руских хлопів, і робітник в не хочуть допустити до сойму; для них милїйший др. Дудикевич«.

— **З американьскої Руси.** З Сіфтон в Канадї пишуть нам до амер. „Свободи“: З кождим роком наші Русини в Канадї щораз то лучше підносять ся на ноги; ґаздівства їх міцнїють, зачинають подавати собі руки єдности, зачинають думати о просьвітї, будують школи, церкви і т. д. Можна надїяти ся, що незадовго взросте їх орґанїзация і доведуть иньшим народам, що потрафлять щось більше зробити. Тимчасом всьо мусить іти поволи, понеже більша часть наших Русинів приїхала до Канади без гроша. Однак наш Русин щирий робітник, потрафить витревати в всїм і зарадити собі на будучність. Тут в новій земли кождий може мати вільнїйшу думку, сьмілїйший крок, а єсли сего дочекалисьмо ся, тож найважнїйшою річию є, щоби межи нашими Русинами знаходила ся школа і постарати ся о такого учителя, котрий би міг удїляти родимого язика, а також потрафив учити і по анґлїйски Кольонїя Сіфтон власне о тоє всьо постарала ся. Кромі Сіфтон є вже кілька других шкіл, де учать рускі учителї. Побудовали ту також і кілька церков а при кождій є завязаний комітет церковний. Так само є оснований комітет на Фіш Рівер. Повисші дві громади прилучили ся до Товариства руских церковних громад в Спол. Державах і Канадї. Незадовго заложуть ту в Сіфтонї і читальню руско-народну, о що старає ся тутешний учитель В. Цїхоцкий, про котрого доніс до »Свободи« якийсь злобний чоловік, підшившись під О. Ґалущака, що буцїм то він повісив ся.

— **До Мексико** вислала Австрия свого посла в особі ґрафа Ґаляхштайна. Від 1867. року се є від смерти австрийского архикнязя Максимілїяна, Австрия не мала жадних дипльоматичних зносин з сею державою.

— **Про наслїдки горівчаного монополю** заведеного в Росиї, так пише »Астраханский Вестнік«: В місточку Красний Яр підчас отвореня перших монополевих крамниць з горівкою цїле місцеве населенє упило ся. Всї купили собі по фляшцї монополевої горівки, відійшли під плоти, віддалені 40 кроків від крамниць — бо близше пити не можна — і там доси пили горівку, поки »мерцвецко« пяні не заснули під плотами. Між пяними були також всї представителї місцевих властий.

— **Против куреня папіросів** завела ся в північній Америцї таки на добре борба. В радї міста в Чікаґо поставлено внесенє, щоби на 600 кроків довкола кождої школи не вільно було продавати анї папіросів, анї паперців, анї тютюну. Крім того, кождий, хто би продав дїтем тютюн, буде остро караний. (Отсе може би у нас вдало ся). Ще острійший заказ видано в Оклягома. Кожда особа, фірма або товариство, коли би спроваджували, продавали або передавали комусь другому тютюн і паперцї або тютюн до жутя, мають бути остро карані. Крім родителїв і опікунів не сьміє нїхто дїтем низше 15 лїт давати тютюн, паперцї або й тютюн до жутя. За продаванє папіросів, тютюну і паперців визначує ся кара не менша 240 а не більша 960 К.

— **Як платить Анґлїя.** Анґлїйске війско, іменно же найлїпша єго часть, котра рекрутує ся з інтелїґентних кругів т. зв. Уеошанчу, не дістає вже від довшого часу своєї платнї. Отже недавно тому підофіцири з тих полків, що були на війнї в полудневій Африцї, вислали телеґрафічну просьбу до короля, в котрій жалують ся на то, що не дістають платнї, а відтак так кажуть: »Ми дістали приказ ставити ся перед Вашою королївскою Милостию, щоби дістати медалї. Увіряємо Вашу королївску Милість, що ми готові ще раз іти на війну, як би потреба; але не хочемо парадувати перед Вашим Величеством, щоби дістати пять кусень срібла вартости пять шилїнґів в видї медалю Не хочемо іти на пир і заїдати там ласощі та пити шампана, підчас коли наші дїти і жінки гинуть з голову, бо брак їм тих гроший, що ми заслужили собі з честию на полях битви за честь корони і держави. Ми знаємо, що нас жде за то воєнний суд, але нас спонукав до того кроку скандальний спосіб, в який мінїстерство війни обходить ся з нами«.

— **Конкурс** на 20 місць за доплатою для учеників розписує руска бурса св. Архистратича Михайла в Коломиї. Подання можна вносити до дня 20. с. м. — Маґістрат Долини розписує конкурс на посаду інспектора полїциї з речинцем до кінця серпня с. р. Платня 600 кор річно. — Маґістрат Перемишля оголосив конкурс на посаду торгового комісаря з річною платнею 1600 кор і додатками. Подання можна вносити до дня 31. серпня с. р.

— **Дрібні вісти.** Пос. Ол. Барвіньский вернув з Відня до Львова. — У Львові помер Станислав Абт, радник дирекциї скарбу. — П. Ґабриеля Запольска, співробітниця »Słow-a Polsk-ого« виходить заміж за п. Ст. Яновского артиста-маляра. Вінчанє відбуде ся в половинї вересня в Новім Санчи. — Село Білка, перемишляньского повіта, онодї навістив град величини курячого яйця і витовк все збіже, крім озимини, яку вже вижато. — В Сколїм помер адвокат др. Ізидор Дияманд в 47. роцї житя. — Вінчанє п. Альфреда Мочульского з п-ою Вандою Репівною відбуде ся дня 3. с. м. о 8. год. рано в церкві св. Петра і Павла у Львові.

— **Всїх наших В. П. читателїв** просимо подавати нам інформациї про виборчий рух на провінциї. — *Редакция.*

Посмертна † оповістка.

Михайлина з Малицких **І-о Гнїдковска 2-о Вахнякова,** вдова по пароху, упокоїла ся по довгій недузї дня 27. м. м. в Станиславові в 68. роцї житя. В. ї. п.!

Телеґрами.

Відень, 2. серпня. Вчера була у президента мінїстрів д-ра Кербера депутация віденьских торговельників, котрі просили єго, аби зарадив конкуренциї, яку консумцийні товариства роблять дрібному промислови. Др. Кербер відповів, що на основі дотеперішного закона нїчо не дасть ся зробити в тім напрямі, однак додав, що небавом вийде проєкт нового закона заробково-господарского, після якого буде можна узглядпити бажаня торговельників.

Відень, 2. серпня. Архикнязь Евген обняв за дозволом цїсаря протекторат над »другою оломунецкою виставою для торговлї і промислу в 1902. р.«

Підволочиска, 2. серпня. »Зачумлені« женщини признано здоровими. В виду сего, що російскі власти не дозволили їм їхати до Росиї, они вернули до Відня.

Париж, 2. серпня. В мешканю Золї найдено в сїнех бомбу. Льонт не був запалений, видко, що заговірників мусїв хтось наполохати і они утїкли. Бомба була так лихої конструкциї, що не була би небезпечною навіть, колиб була вибухнула.

Будапешт, 2. серпня. З огляду на пануючу спеку мінїстер гонведів Феєрвари зарядив, аби військові вправи відбували ся в ночи.

Відень, 2. серпня. Нинї померло кілька осіб на сонячний удар.

Льондон, 2. серпня. Кружить ту певна вість, що король Едвард VII небавом відвідає цїсаря Франца Йосифа в Ішлю.

Льондон, 2. серпня. Бюро Райтера доносить з Порт Сайд, що вчера приключив ся там новий случай чуми.

Брукселя, 2. серпня. Президент Кріґер з кінцем сего місяця виїздить до Америки, де звидить Новий Йорк, Чікаґо, Бостон, Вешінґтон і Філядельфію.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

Рахунок »Краєвого Союза кредитового«, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць липень 1901.

Стан довжний:

1. Удїли		29.472 кор.	20 сот.
Фонд резервовий . . .		956 „	82 „
2. Вкладки:			
Стан з початком місяця липня 1901 .	334.253 к. 07 с.		
вложено . .	13.309 к. 73 с.		
винято . .	16.607 к. 80 с.		
Стан з кінцем липня 1901		330.955 „	— „
3. Сальдо відсотків		8.224 „	80 „
4. Специяльна резерва . .		125 „	18 „
5. Непіднята дивіденда за р. 1900		741 „	42 „
Сума .		370.475 кор.	62 сот

Стан чинний:

6. Позички удїлені:			
Стан з початком місяця липня 1901 .	339.573 к. 66 с.		
сплачено . .	14.068 к. 74 с.		
удїлено . .	22.000 к. — с.		
Стан з кінцем липня 1901		347.504 кор.	92 сот.
7. Движимости		736 „	70 „
8. Льокациї		17.647 „	20 „
9. Кошти спору		87 „	39 „
10. Кошти адмінїстрациї . .		2.520 „	13 „
11. Готівка		454 „	81 „
12. Друки для товариств . .		612 „	96 „
13. Папери фонду резервового і специяльної резерви .		911 „	51 „
Сума .		370.475 кор.	62 сот.
кредит товариств . .	150.527·—		
кредит гіпот. приват.	103.176·32		
кредит векслевий „ .	93.801·60		
разом	347.504·92		

Членів прибуло 1, убуло 1, остало з кінцем липня 1901. 342 з 768 декларованими удїлами в сумі 38.400 кор. Стопа процентова від вкладок $4^1/_2$%. Стопа процентова від позичок $5^1/_2$—7%.

Львів, дня 2. серпня 1901.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Проґрама від І. до 31. серпня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

В огороді електрично осьвітленім.

1) **Gertrelia**, хромоґрафічна дансерка ґімнастична з Гіпподрому в Льондонї. 2) **Mas Andpeas**, найславнїйші і найкомічнїйші дуетисти з Парижа. 3) **Liane Grossé**, калейдоскопова дансерка фантастична з новостию: **спалене вдови Раджи на костирі**. 4) **Александер de Tulé**, незрівнаний музикальний віртуоз. 5) **Сестри Pronay**, ексцентричні дуетистки. 6) **Орхестра**. 7) **O. Francordi**, пародистка театру »Varieté« звана »живим фоноґрафом«. 8) **Mlle Rollero**, дамский Fregoli. 9) **Американеский біоскоп**: нові сензацийні »найзнаменитші живі фотоґрафії«. 10) **Arvida Svensson**, шведска сьпівачка лїрична.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Lif**« представленє. Білети власнїйше можна замовляти і набути в контори Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного виділу львівского унїверситета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (І п. Саля VIII) межи 12 ½ год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного виділу, Львів, Унїверситет.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелї

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по цїнї 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Сезон від І. червня до кінця вересня

В Микуличинї

над трема Прутами

отворив заряд

„Народної Гостинницї“

зі Львова

готель і реставрацию

в віллї о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостий на цїлий сезон на мешканє, також з цїлим удержанєм. Сезонові домівки в готели під власним зарядом по 2 - 3 покої по дуже умірених цїнах. Можна винаймати і на місяцї. Кухня і пивниця у власнім зарядї, окрема читальня для гостей, купелї в Прутї о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положеня місцевости, а зелїзнича стация о 150 кроків від готелю.

Зголошеня приймає п. Микола Заячківский в Микуличинї.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор 11 сот	разом 520.406 кор 65 сот
Резерва премії	171.942 „ — „	
Резерва специяльна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє **ся між** членів в формі **звороттів**. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

»Днїстер« виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди **лїквідують ся безпроволочно** в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Касі **ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Залещиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через **»Днїстер«** в Товаристві взаїмн. обезпеч. **в Кракові**; з таких обезпечень через »Днїстер« йде часть провізиї на руські публичні **добродїйні цїли**; полїси і квіти видає Краківске Товариство руске.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо селян господарів в окрестностях, **де ще нема близько** аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Приїзд посп.	Приїзд особ.	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівцїв (Іпкан, Галацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
9·40 2·31 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ на дворець головний

Відїзд посп.	Відїзд особ.	зі Львова
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·42	„ „ „ дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівцїв,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя. Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
	11·32	„ „ дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9 - 12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.